

je oškodovan za 1600 din. Tatinski par zasleduje policija.

Oplenjeno stanovanje pismonoše. V Marksovi ulici v Studencih pri Mariboru se je spravlil vlomilec nad stanovanje denarnega pismonoše Božičeva ob času, ko je bil gospodar odsoten. Neznanec je stikal za denarjem, ker pa tega ni bilo, je stanovanje oplnil in povzročil pismonoši do 3000 din škode.

Hudo poškodovan natakak. Iz Ptuja poročajo: Korošec Aleksander, 36 letni natakak iz Maribora, se je srečal v Moškanjcih z nekim znancom, ki je pri vojakih baje kot predpostavljen prehujo z njim ravnal. Korošec je izrazil priliko in mu prisolil dve zaušnici. Napadeni pa je izvlekel nož in Korošcu na mestu razparal trebuh. Korošec leži v ptujski bolnišnici in je njegovo stanje zelo resno.

Trgovko oškodoval za 11 tisoč din. V Stojncih pri Ptujju je posestnik Stanko Kostanjevec izmaknil trgovki Mariji Legvard za 10.000 din špecarije ter drugega blaga in za 1000 din čebule. Prijeti in sodišču izročeni tat je imel od trgovine ključ in je lahko počasi izmikal, ker je stanoval v isti hiši, v kateri je trgovina.

Izpred sodišča

Znatno zvišana kazen. Lani, 16. XI., je bila umorjena stara preužitkarica Neža Lubej z Janškega vrha pri Ptujjski gori. Zločin so povzročili prepiri radi preužitka. Umorjena je izročila svoje posestvo nečakinji, ki se je poročila z Janezom Letonjo in si je stara izgovorila običajno preskrbo. Novemu gospodarju, ki je dobil zastonj posest, je stara dobrotnica predolgo živela in je sklenil, da mora s pota nasilnim potom. Nagovoril je svojega hlapca Janeza Nerata, da je staro ženo proti obljubi nagrade 1000 din na večer na povratu z dela proti domu ubil z železnim teležnikom. Ko so našli starko umorjeno, je padel takoj sum na Letonjo, katerega

VELIKA
ILASNIKOVA
PRATIKA
je izšla
1940

so tudi zaprli. Mož bi se pa bil izmazal, ker je imel pričo hlapca Nerata, ki bi bil na razpravi prisegel, da je bil gospodar ob času zločina zaposlen daleč v gozdu s spravljanjem drv. Nekaj dni pred razpravo pa je prišel nepričakovano preobrat. Državno tožilstvo v Mariboru je dobilo pismo brez podpisa, v katerem se

obvešča, da stare Neže Lubej ni ubil Letonja, temveč njegov hlapec Nerat. Ta je bil na podlagi tega aretiran ter je priznal, da ga je Letonja pregovoril, naj starko ubije, kar je tudi storil. Na podlagi tega priznanja se je vršila v Mariboru razprava, pri kateri je bil obsojen Letonja na 20 let, Nerat pa na 10 let. Ker se je pa državni tožilec pritožil radi preizkuse kazni, je kasacijsko sodišče v Zagrebu isto zvišalo. Mariborsko okrožno sodišče je dobilo 24. X. sporočilo iz Zagreba, da se zviša Letonji kazen na dosmrtno ječo, Neratu pa na 15 let robije. S to razsodbo je končnoveljavno odmerjena zaslužena kazen za dvojni zločin, katerega so rodili prepiri za preužitek!

Slovenska Krajina

Prekmurje. Na predlog vojnega ministra so kraljevi namestniki odobrili spominsko svetinjo za osvobodilne boje Prekmurja, štajerskega in Koroškega. Do spomenice s trakom osnovne rdeče barve bodo imeli pravico oni borci, ki so se v času od 29. oktobra 1918 pa do 5. maja 1920 borili za osvoboditev severnih krajev Jugoslavije. Oni pa, ki so v tem času sodelovali kot vzdrževalci reda in miru, imajo pravico do svetinj z osnovno modro barvo. Tozadevni seznam bo sestavilo vojno ministrstvo na podlagi točno potrjenih podatkov. Za svetinjo se ne bo plačevala nikaka taksa. Na licu svetinje je dvo-glavi beli orel s krono, ki brani naše severne kraje, ki so označeni v grbih. V sredini je grb županije Zala (Zalavármegye).

Murska Sobota. Pred dnevi so začeli z regulacijo Aleksandrove ceste tudi pred Trgovskim do-

Pri ženah, ki več let trpe na težki stolici, deluje vsakdanja uporaba naravne »Franz-Josefove« grenke vode, zaužite zjutraj in zvečer po četrtinki kozarca, zelo uspešno. Tudi bolj občutljive pacientke rade jemljejo »Franz-Josefovo« vodo, ker se že v kratki dobi pokaže zelo prijeten učinek.

Ogl. reg. S. br. 30.474/35.

mom, kjer je bila cesta v najslabšem stanju in popravila zelo potrebna. S tem bo glavna cesta naše metropole lepo urejena. — Ni še dolgo od tega, da smo na tem mestu poročali o medzbojnom obračunavanju dveh mlajših fantov, zaradi katerega je eden moral v bolnišnico. Komaj pa se je prej ranjeni M. vrnil iz bolnišnice, je že poiskal svojega napadalca na njegovem domu ter ga ugriznil v uho. Zadevo bo dokončno razčistilo sodišče. — V deževnih jesenskih dneh je božja deklica smrt pridno na delu. Komaj smo pokopali priljubljeno gospo Rituper, že je smrt pobrala tudi go. Benko Julijo, taščo priljubljene gostilničarja Šavla v Črnelavcih. Obe pokojnici sta dočakali lepo starost in ju je na poslednji zemeljski poti spremljala velika množica ljudi. Naj počivata v miru! — 12. oktobra t. l. je v Nemčiji umrl grof Ladislav Sapary, bivši veleposestnik v Prekmurju in lastnik soboškega gradu, v katerem se nahaja sedaj okrožno sodišče, davčna uprava, občinski urad itd. Starejši ljudje-vojaki se ga še dobro spominjajo kot vojaka, ker je vodil avstro-ogrsko četo pri okupaciji Bosne in Hercegovine. Pravijo, da je v poslednji volji (oporoki) izrazil željo, da bi bil pokopan v M. Soboti v rodbinski grobnici kat.

V mrežah greha

41

»Kri-iz?« je vprašal zategnjeno. »Morda tudi molek za vašo milostljivo?!«

»Seligman,« je z jokavim glasom prosil Štern. »Razumite me! Križa ne bom kupil zase; nekemu jetniku v Ellingtonu sem ga obljubil.«

Nato je začel pripovedovati vso zgodbo. Na koncu je vprašal:

»Povejte, ali morem storiti drugače?«

Z Izakovega obraza je izginila posmehljivost. Šel je v skladišče in se je kmalu vrnil z lepim križem v roki. Položil ga je na pult pred Šterna.

»Koliko stane?«

»Štiri dolarje.«

»Dva dolarja bo dovolj zanj.«

»No, dajte tri!«

Štern je plačal, nakar je Izak križ zavlil v papir in ga izročil kupcu. Medtem je vprašal:

»Vi torej jetnika obiskujete?«

»Veste, to se je tako zgodilo: moja tipkarica se je zelo zavzemala za nekega jetnika, ki je obsojen na dosmrtno ječo. Njej na ljubo sem ga šel obiskat. Fant se mi je zasmilil, posebno, ker je trdil, da je nedolžen.«

»Res?«

»Da. In najbolj grdo pri stvari je to, da so žensko, ki je bila glavni krivec, po dveh letih izpustili.«

»O! Ali morda govorite o tistem groznem umoru, ki sta ga izvršila dva zaljubljenca, da bi se rešila tretje osebe, ki jima je bila v napotje?«

»Da. In veste, gospod Seligman, pri vsej stvari je najstrašnejše to, da je fant bil obsojen na podlagi krive prisege.«

»To je gotovo!« je odvrnil Seligman. »In krivo-prisežnik ni bil nihče drugi ko Jakob Grenhut.«

»Seligman!« je vzkliknil Štern. »Vi to veste?«

»Vem! Grenhut usodnega dne ni mogel videti obtoženca v Pikertonu, ker tudi on sam ni bil tu.«

»Kje pa je bil?«

»V Springfieldu.«

»Ali gotovo veste?«

»Gotovo! Saj sva bila skupaj. On je kupil konja in se je šele ponoči vrnil domov. Naslednjega jutra je videl fanta in deklo skupaj, toda na odvetnikovo prigovarjanje je rekel, da ju je videl v petek.«

»Seligman, vi ste vse to vedeli in molčali?« je ogorčeno vprašal Štern.

»In zakaj bi naj govoril? Saj me stvar nič ne briga! Kaj bi bilo, če bi o vsakem povedal, kar vem o njem? Imel bi same sovražnike.«

»Sramota! Velika sramota!« se je hudoval Štern.

»Vi ste vedeli, da je ubogi fant po nedolžnem obsojen in se niste oglasili! Moj Bog, koliko je moral pretrpeti v desetih letih! A njegovega trpljenja mora takoj biti konec! Kar danes pojdite k državnemu pravdniku in mu vse povejte!«

Izak se je stresel od groze.

Ogromne vsote za izstreljeno strelivo

Pri topniški pripravi kake ofenzive je pri današnjem stanju pogojev za zadevanje in natančno merjenje treba 500 do 800 streliv iz 155 milimetrskega topa, da uničimo eno nasprotno baterijo, 700 do 800 streliv iz 75 milimetrskega topa, da pretrgamo navadno oviro iz bodeče žice. Topniška priprava francoske ofenzive dne 16. aprila 1917 pri Verdunu je porabila 60.000 ton streliva, vrednega 450 milijonov zlatih frankov ali v našem današnjem denarju deset milijard dinarjev. Napad na Verdun 20. avgusta 1917 je zahteval 40.000 ton municije, vredne ca. 6 milijard dinarjev. Podobno drugi veliki napadi v svetovni vojni. Če vzamemo te številke za

cerkve, katere patron je bil in za njeno zidavo daroval lepe vsote denarja.

Turnišče. S tukajšnje osnovne šole je bila premeščena v G. Lakoš g. Jaušovar Julijana. Ker je imela otroke zelo rada, so jo tudi naši malčki vzljubili in njim je bilo hudo, ko se je od njih poslovila. Na novem službenem mestu ji želimo obilo uspehov. — Na njeno mesto je prišel g. Banfi Štefan, prekmurski rojak iz Nemčavcev, ki je doslej služboval v Banatu. Gotovo se bo med prekmurskimi rojaki boljše počutil kot v od doma oddaljenem kraju, kar mu tudi mi iz dna srca želimo! — Letos se je na naši šoli poročila druga učna moč. Za g. upraviteljem se je za zakonsko življenje odločila g. Božena Jeras, ki si je za življenjskega druga izbrala g. Kušar Petra, zobotehnik na Ježici pri Ljubljani. V zakonskem stanu ji želimo obilo sreče. — Iz žandarmerijske šole v Ljubljani se je vrnil g. Albin Korošec.

Predanovci. Pretekli teden se je nenadoma pojavil požar v oslici slame posestnika Kolaša Jožefa, ki mu je prizadel okrog 2500 din škoda, ki ni bila krita z zavarovalnico. Kako je požar nastal, se ni moglo natančno ugotoviti. Verjetno je veter zanesel iz dimnika iskro v slamo, ki se je zaradi tega vnela.

Martjanci. Letošnje Martinovo prošenje bomo pri nas obhajali 12. novembra. Udeležite se ga polnoštevilno, da se na čim dostojnejši način zahvalimo sv. Martinu za vse prejete dobrrote!

Tešanovci. Minuli teden, 15. oktobra t. l., se je pojavil požar v gospodarskem poslopju posestnika Kuhar Jožefa ter mu ga je popolnoma uničil. S poslopjem je zgorela večina gospodarskega orodja, zrnje, seno, slama itd. Po požaru prizadeta škoda znaša okrog 80.000 din, a zavarovalnica samo 40.000 din. Na kraj nesreče je prihitelo več gasilskih čet, ki so se na vso moč trudile, da bi ogenj pogasile, a njih trud je bil le delen. Posrečilo se jim je samo ogenj lokalizirati, ker bi se zaradi hudega vetra razširil tudi na sosednja poslopja.

Mala Polana. Te dni nas je v lepi starosti 79 let zapustil tesarški mojster in pos. šernek Franc, ki je bil od rane mladosti vnet širitelj katoliškega tiska. Med ljudstvom je bil zelo pri-

ljubljen, zato nas je vse — posebno nas sosede — njegova smrt bridko zadela; kajti v njem smo zgubili dobrega soseda, svetovalca in pobornika za katoliške ideje. Dragi France, naj Ti bo lahka slovenska zemlja, katero si tako iskreno ljubil. Spominjaj se nas vseh pri nebeškem Očetu, da bomo tudi mi lahko živeli tako zgledno, kot si živel Ti. Počivaj v miru! — Tvoj sosedi.

Berkovci. 17. oktobra t. l. se je na dvorišču posestnika in mlatilničarja Kotlaj Jožefa zgodila nesreča, zaradi katere je zgubil posestniški sin Kučan Ernest iz Ivanjševca roko. Imenovani je bil zaposlen pri mlatilnem stroju kot polagač. Ker je pri mlatitvi padel jermen z gonilnega kolesa, je fant hotel v svoji spretnosti istega dati nazaj na kolo, še preden bi se stroj ustavil. Toda ta smelost je bila zanj usodna, kajti jermen mu je pograbil desno roko ter mu jo je pri gonilnem kolesu nad komolcem popolnoma odtrgal. Prisotni so mu z domačimi zdravili ustavili krvavitev in ga nato spravili v soboško bolnišnico.

Pordašanci. Pred dnevi je bil na okrožnem sodišču v M. Soboti obsojen posestnik Nemet Janez na 10 dni strogega zapor, in to zaradi tega, ker je iz maščevanja lažno prijavil oblastem svojega brata in svakinjo, češ da sta mu med hrano zmešala strupa, kar pa ni odgovarjalo resnici. Tu drži izrek: »Kdor drugemu jamo kopije, sam vanjo pade.«

Naši rajni

Sv. Ana v Slov. gor. Ko dorumeneva in odpada v tužnem ozračju listje sedaj v jeseni, ko se poslavja zadnji utrip naravnega življenja, tako se je poslovil iz naše srede ugleden župljan, cerkveni ključar, vzgleden mož in družinski oče Janez Rokavec, kmet iz Žic. Pokojnik je doživel visoko starost, vsaj mu je šlo k zatonu že 80. leto. V zglednem zakonskem stanu je živel 57 let in sta s svojo še živčo ženo vzgojila pet otrok v pravem krščanskem duhu. Pokojni Rokavec je bil tudi nad 20 let cerkveni ključar in dolgo vrsto let predsednik šolskega odbora. Po-

Na grobovih

boste prižigali
lučice (sveče)

ki jih kupite v
prodajalnah

Tiskarne sv. Cirila

v Mariboru:

Koroška c. 5

Aleksandr. c. 6

Kr. Petra trg 6

v Ptuj:

Slovenski trg 7

kojnikov pogreb dne 23. sept. je pokazal, kako je bil spoštovan in priljubljen po vsej župniji. Ob odprtem grobu se je poslovil od pokojnika domači g. župnik Konrad Seško, ki je izrekel ganljive besede. Tebi, zgleden krščanski oče, naj ti bo zemljica lahka in uživaj plačilo za svoja dobra dela pri Bogu. Naj mu sveti večna luč. Preostalim sorodnikom naše iskreno sožalje. — V soboto, 21. okt., smo pokopali na tukajšnjem pokopališču Zemljič Marijo, posestnico na Ščavnici, v starosti 60 let. Vse življenje je prenašala Bogu vdano, zlasti zadnjih 11 let, ko je bila radi živčne bolezni stalno v postelji. Pokojnica polnih 11 let niti ni mogla opravljati nobenega dela in se tudi ni mogla nasititi. Bila je pogostoma sprevidena na domu in je voljno prenašala vse težave. V svojem zakonu je vzgojila 3 otroke, dva sinova in eno hčer. Na njeni zadnji poti jo je spremljala velika množina faranov, kar je lep dokaz, da je uživala veliko spoštovanje in ljubezen ter sočustvovanje radi dolgotrajnega trpljenja. Naj ji sveti večna luč. Možu in otrokom ter preostalim sorodnikom naše iskreno sožalje.

Osmrtnice, žalne podobice, žalna pisma
v Tiskarni sv. Cirila — Maribor, Ptuj

podlago in za mero ter upoštevamo, da zahteva moderno izpopolnjeno topništvo štirikrat več streliva kakor ga je bilo treba v svetovni vojni, potem izračunamo, da bi dan velike topniške ofenzive na enem bojišču, n. pr. na zahodni fronti v sedanji vojni — brez izgub letalstva in drugega — samo po porabi streliva veljal 40 milijard dinarjev, ena ura pa 1.660.000.000 din, minuta 27.000.000 din, sekunda pa 450.000 din. Iz tega je razvidno, da je vojna zelo draga reč — ne glede na človeške žrtve — in da more vzdržati samo tista država, ki je zelo dobro založena z denarjem, ker strelivo se ne da nikjer »rekvirirati«.

Inserirajte!

»Štern, ne zahtevajte tega od mene!«

»Pač! Če ne boste sami šli, mu bom jaz vse povedal. Čez eno uro bom telefonično govoril s pravnikom. Če ga med tem časom ne boste obiskali in mu vsega povedali, bom jaz šel k njemu. A v tem primeru boste tudi vi v kaši zaradi molka... Torej! Pozdravljeni!«

Odšel je, ne da bi se zmenil za Izakove obupne poglede.

Čez eno uro je Štern sedel v svoji pisarni in telefonično poklical državnega pravdnika. Ta mu je sporočil, da je Seligman že bil pri njem. Njegove izjave bodo jetnika gotovo rešile. Sedaj bo treba zbrati še nekaj drugih izjav in dokazov, potem pa vložiti prošnjo za obnovitev sodnijskega postopanja.

Štern je bil ves srečen. Zdelo se mu je, da tako resničnega veselja še ni čutil v življenju. Od samega veselja niti delati ni mogel. Ves čas je mislil na Štefana in si je predstavljaval njegovo veselje, ki ga bo začutil, ko mu bodo sporočili, da je prost.

Na zavitek, v katerem je bil križ, je napisal Štefanov naslov. Nato ga je izročil slugi z naročilom, naj ga nese na pošto. Potem je zaklenil miznice in blagajno, se napravil in šel iz pisarne.

Komaj je stopil na ulico, je zaslišal vpitje prodajalcev časopisov. Ponujali so posebno izdajo dnevnika in kričali:

»Posebna izdaja! Pikertonski jetnik bo oproščen! Velika senzacija! Kriva prisega in samomor mirovne sodnika Grenhuta!«

Štern je prisluhnil. Vest o Grenhutovem samomoru ga je pretresla. A čez čas je zamrmral:

»Kdo mu je kriv? Sam se je sodil!«

30.

Štefan je nerodno vstal izza šivalnega stroja in odložil — zadnjo srajco. Enajst let je prišival ovrtnike, v rokah je imel morda milijon srajc, a sedaj je — zadnjo odložil. Pri srcu mu je bilo nekako nenavadno. Skoraj ni mogel verjeti, da bo naslednjega dne že zunaj.

Naslednje jutro se je poslovil. V očeh so mu blestele solze, ko je tovarišem stiskal roko. Nekam pobit je povezal skupaj svoje stvari: križ, Sveto pismo, Hojo za Kristusom in nekaj drugih knjig. Potem se je oblekel v novo obleko, ki jo je dobil od države. V obleki je bilo štirinajst žepov in Štefan ni vedel, kaj bo z njimi, ko je toliko let izhajal brez žepov.

Ob sedmih je zapustil celico. Poslovil se je od ravnatelja, nadzornika in stražnikov. Nato je hitel v župnišče, da bi se nazadnje poslovil od svojega največjega dobrotnika — gospoda župnika.

Slovo je bilo pretresljivo. Župnik in Štefan sta jokala ko otroka. Bila sta ko oče in sin.

»Slako, zahvaliva Boga za veliko milost,« je drhtel župnikov glas. »Preizkusil vas je s trpljenjem, da bi vas vzbudil k dušnemu vstajenju. V trpljenju ste našli pot k njemu in on vam je sedaj odprl pot v življenje.«